

Змістовий модуль 1. Агреговані показники. Кейнсіанська модель макроекономіки

ТЕМА 3. КЛАСИЧНА І КЕЙНСІАНСЬКА МАКРОЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ

Лекція 1. Класична макроекономічна модель

**Розробив
к.е.н., доцент Макуха С.М.**

ПИТАННЯ ЛЕКЦІЇ:

1. Сутність класичної теорії, закон Ж.Б.Сея.
2. Класична модель макроекономічної рівноваги
3. Ринки ресурсів у класичній макроекономічній моделі.
4. Класична теорія грошей і модель загальної рівноваги

МЕТА ЗАНЯТТЯ:

- ⦿ *вивчити сутність класичної теорії та зміст закону Ж.Б.Сея.*
- ⦿ *Розкрити сутність та значення для макроекономічної моделі заощаджень, інвестицій та норми процента.*

1 ПИТАННЯ

Сутність класичної теорії, закон Сея.

Макроекономічні теорії

- ⦿ - класична,
- ⦿ - кейнсіанська,
- ⦿ - монетаристська,
- ⦿ - теорія економіки пропозиції,
- ⦿ - теорія раціональних очікувань.

За допомогою яких механізмів в економіці забезпечується повна зайнятість (повне використання наявних ресурсів)?

Головне питання будь-якої економічної теорії:

- ◎ за допомогою яких механізмів в економіці забезпечується повна зайнятість (повне використання наявних ресурсів)

Прихильники класичної теорії вважають, що ринковий механізм здатний автоматично забезпечувати повну зайнятість без державного втручання в економіку

Стани механізму ринкового саморегулювання

- ⊙ *величина сукупних витрат є недостатньою для виробництва потенційного ВВП;*
- ⊙ *заощадження здійснюють дестабілізуючий вплив на рівновагу між доходами і витратами;*
- ⊙ *регулюючий потенціал цін і зарплати.*

ЖАН-БАТИСТ СЕЙ

У 1828 — 1829 рр. Видав працю «**Повний курс практичної політичної економії**», у якій відстоював ідеї економіки, яка ґрунтується на принципах економічного лібералізму та невтручання з зовні

Народився 5 січня 1767 р.
Помер 15 листопада 1832 р.

ЗАКОН СЭЯ

- пропозиція і попит кількісно співпадають один з одним. В процесі виробництва створюється дохід, рівний виробленій продукції, тому проблеми реалізації не існує.

ВИСНОВКИ ПО 1 ПИТАННЮ:

- 1. Згідно з класичною теорією *механізм відсоткової ставки, гнучких товарних і ресурсних цін* надає ринку здатність автоматично підтримувати повну зайнятість в економіці.
- 2. Класична теорія виключає необхідність втручання держави в економіку.

2 ПИТАННЯ

Класична модель макроекономічної рівноваги

Класична модель макроекономічної рівноваги

- ⦿ класична економіка не потребує державного втручання;
- ⦿ рівновага встановлюється в результаті взаємодії ринків ресурсів, товарів, грошей та заощаджень;
- ⦿ вихідним у встановленні рівноваги є ринок ресурсів;
- ⦿ завдяки цінам відбувається автоматичне регулювання та збалансування ринку;
- ⦿ ситуація, коли рівень сукупних витраток недостатній для закупки продукції неможлива;

Класична модель макроекономічної рівноваги

- ⊙ за спадом сукупного попиту відбудеться спад виробництва, що стабілізує економічну систему;
- ⊙ грошовий ринок гарантує рівність інвестицій і заощаджень та повну зайнятість ресурсів;
- ⊙ можливе лише добровільне безробіття в рамках її природного рівня;
- ⊙ динаміку заощаджень та інвестицій визначає ставка процента. Ріст заощаджень призводить до зниження цін кредиту, що забезпечує ріст інвестицій.

ОБСЯГ ВИРОБНИЦТВА = ДОХОДИ В СУСПІЛЬСТВІ

Якщо сукупний дохід - Y ,
а сукупні витрати - E , то

$$Y = E$$

- ⊙ $Y = C + S$
- ⊙ $E = C + I$

сукупні витрати – E
заощадження – S
споживчі витрати - C
інвестиції - I

$$C+S = C+I$$

$$S = I$$

ЗАОЩАДЖЕННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЇ

Заощадження – зростаюча функція від банківського відсотка

Інвестиції – спадна функція від банківського відсотка

***Парадокс заощаджень:** якщо під час рецесії всі почнуть заощаджувати, то сукупний попит зменшиться, що потягне за собою зменшення зарплат і, як наслідок, зменшення заощаджень.*

Класична модель макрорівноваги передбачає:

- ⊙ **а).** Абсолютну еластичність заробітної плати і цін.
- ⊙ **б).** Висунення на перший план сукупної пропозиції в якості двигуна економічного зростання.
- ⊙ **в).** Здатність ринкового механізму до збалансування сукупного попиту та сукупної пропозиції.
- ⊙ **г).** Постійно діючу тенденцію до співпадіння обсягу сукупної пропозиції і потенційних можливостей економіки.

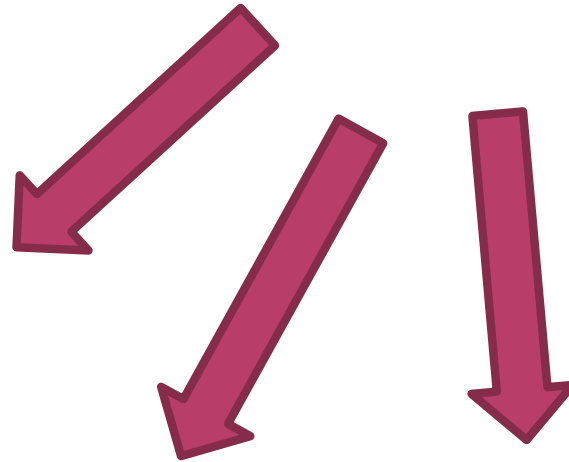

Інструменти макроекономічного саморегулювання

реальна заробітна плата
як чинник ринку робочої
сили

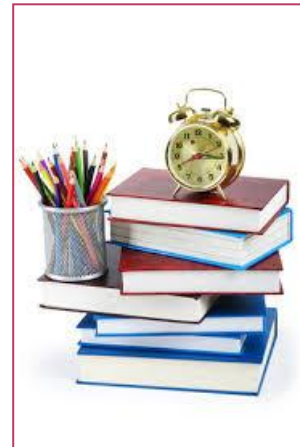
загальний рівень цін як
чинник попиту на ринку
товарів

ставка процента як
чинник розподілу
сукупного попиту

Висновки по 2 питанню

1. З погляду неокласиків, ринковий механізм підтримує рівновагу в економіці без втручання держави.
2. Механізм підтримки рівноваги включає гнучкість ставки відсотку, еластичність цін і заробітної плати.

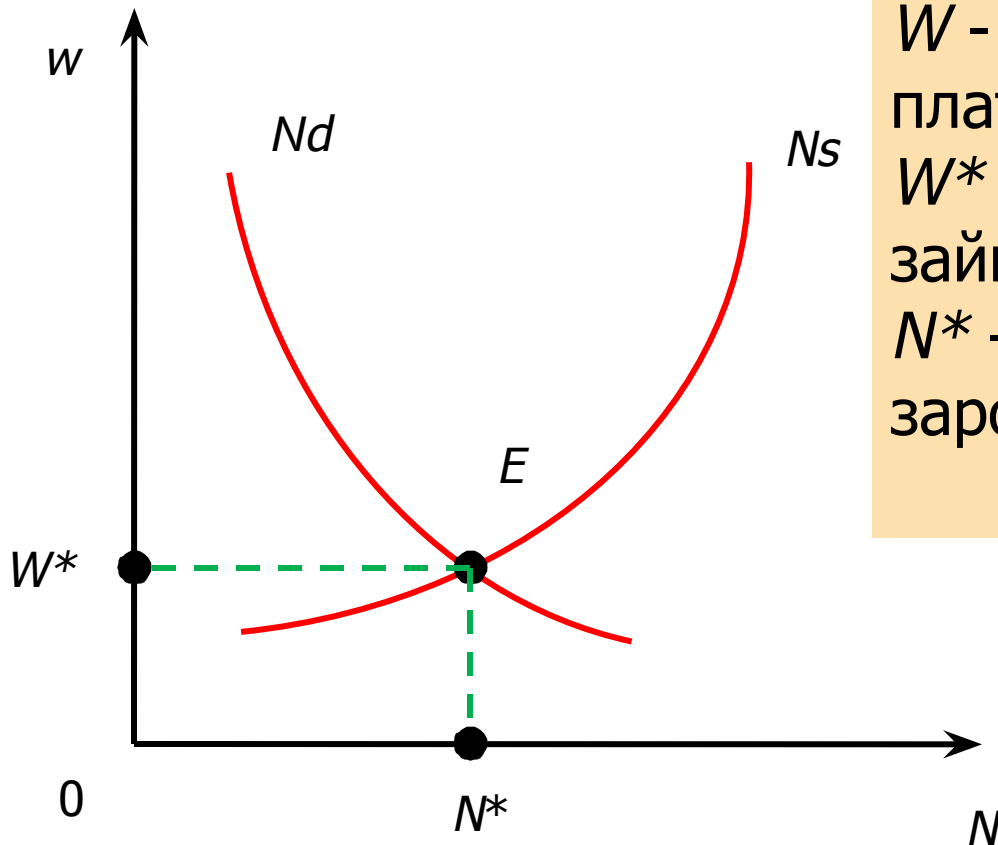

3 ПИТАННЯ

Ринки ресурсів у класичній макроекономічній моделі

Ринок робочої сили

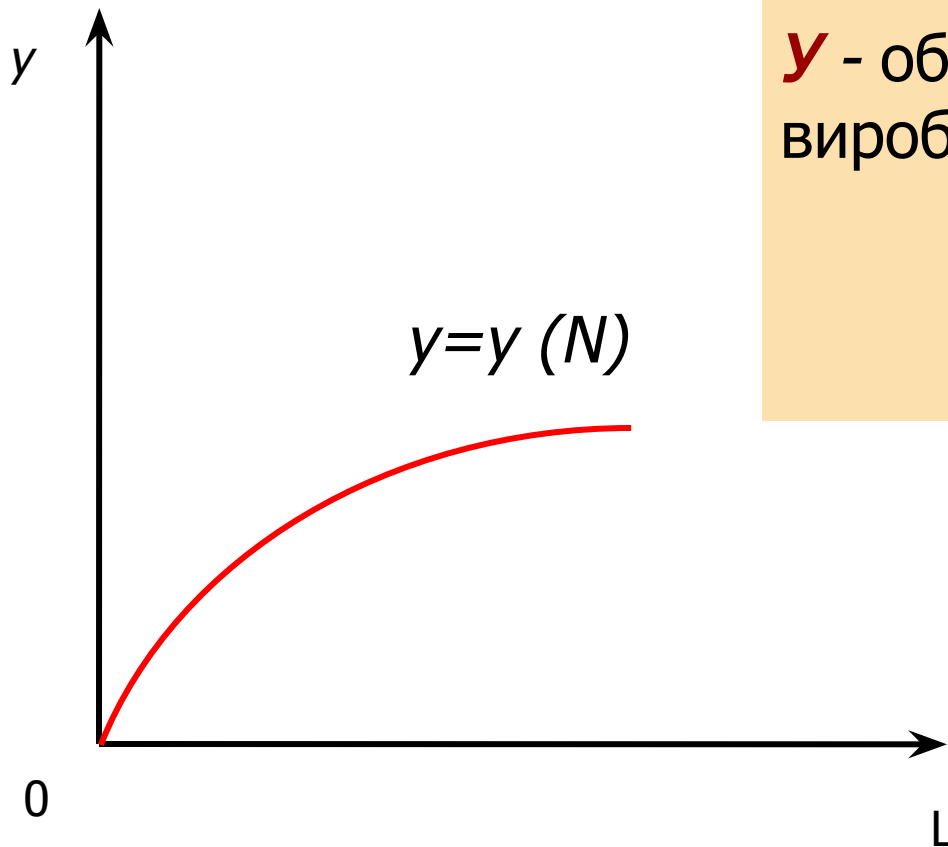

Nd - попит на працю
 Ns - пропозиція праці
 W - номінальна заробітна плата
 W^* - рівноважний рівень зайнятості
 N^* - рівноважний рівень заробітної плати

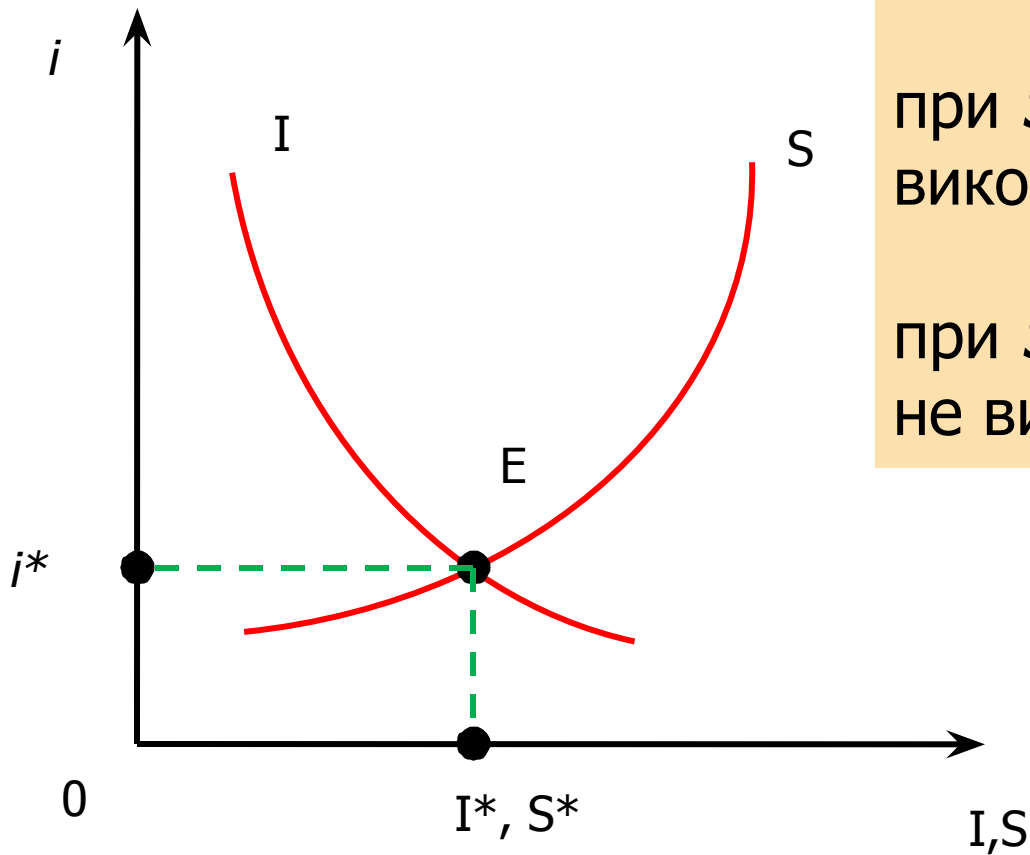
Виробнича функція

$$y(N) > 0 \text{ і } y(N) < 0$$

y - обсяг національного виробництва

Грошовий ринок

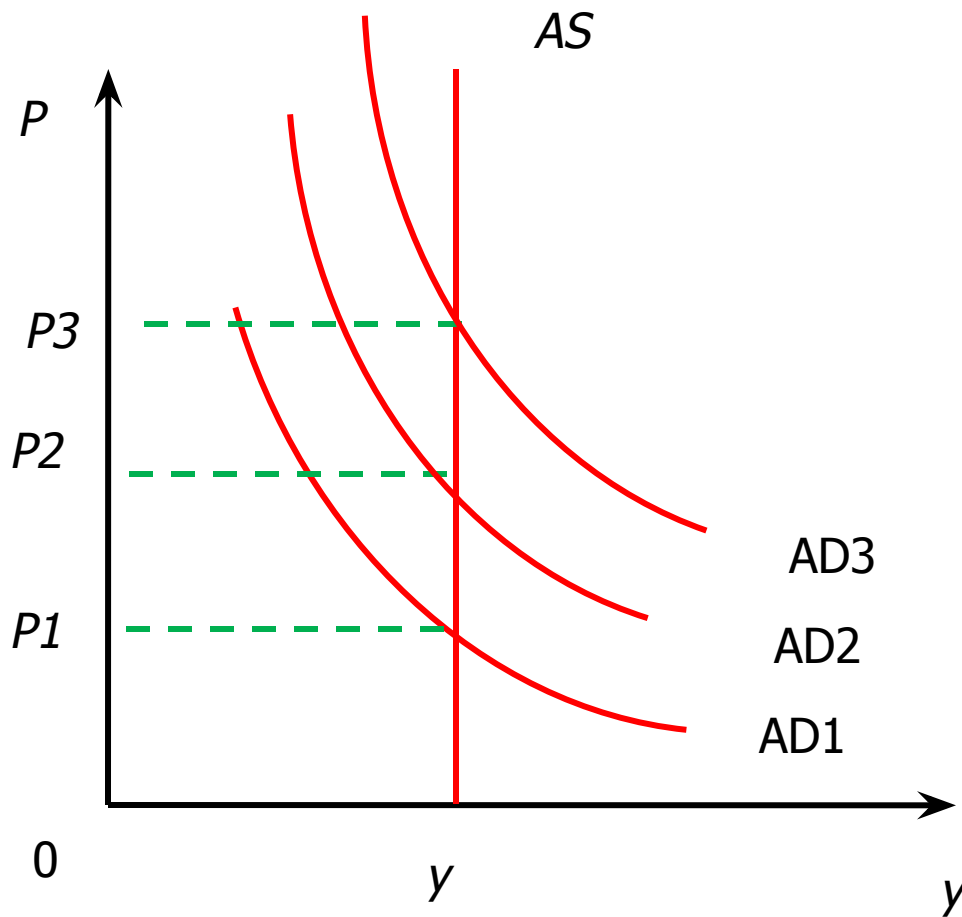
I – інвестиції

S – заощадження

при $S = I$ закон Сзя виконується

при $S > 0$ $y_d \neq y_s$ закон Сзя не виконується

Пропозиція грошей і сукупний попит

Висновок по 3 питанню

1. Класичну модель як певну цілісність можна представити у вигляді послідовно зв'язаних графіків
  - ринку ресурсів,
  - виробничої функції,
  - ринку грошей,
  - ринку товарів,
  - ринку заощаджень (інвестицій).

4 ПИТАННЯ

Класична теорія грошей і модель загальної рівноваги

Кількісна теорія грошей

Рівняння обміну або
рівняння Фішера

$$MV = PY$$

Рівняння Кембриджської
школи

$$M = kPY$$

M - кількість грошей в обігу;

V - швидкість обертання грошової одиниці;

P - загальний рівень цін;

Y - реальний обсяг продукції;

k - коефіцієнт переваги ліквідності.

(вказує на долю доходу, яку господарюючі суб'єкти вважають зберігати у грошовій формі) $k = 1/V$

Рівняння макроекономічної моделі

Характеризують реальні відтворювальні потоки

$y = y(N)$ - агрегована виробнича функція;

$N_s = N_s(w)$ - функція пропозиції праці;

$dy/dN = W/P$ - рівноважний попит на працю з боку бізнесу;

Рівняння макроекономічної моделі

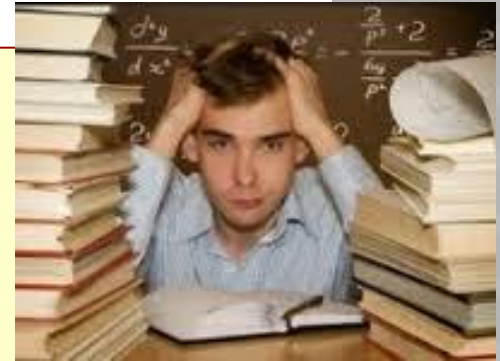
Характеризують грошові потоки

S = S (i) - функція заощаджень;

I = I (i) - функція інвестицій;

S = I - умова рівноваги на ринку благ;

M = kPY - рівняння Кембриджської школи.

Висновки по 4 питанню

1. Макроекономічна система функціонує автоматично так, щоб зробити максимальну кількість продукції і забезпечити повну зайнятість.
2. Прихильники класичної теорії виступають за мінімально можливе втручання держави в економіку.
3. Критики класичної теорії відмічають серйозні її недоліки.

Дякую за увагу!

